

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರ ತೇರು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿನ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಹೊಳಹುಗಳು

ಅಯ್ಯಪ್ಪ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಸಿ.ಜಿ. ಬೆಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು

ಅಕ್ಕಿ ಆಲೂರು, ಹಾನಗಲ್,

ಹಾವೇರಿ.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/07/ayyappa/>

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ರಚಿಸಿರುವಂತಹ ತೇರು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದು ನೀಳ್ಗಯಂತೆಯೊ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಂತೆಯೂ ನೋಡಬಹುದು. ತೇರು ಕೃತಿಯು ಧರಮನಟ್ಟಿ ದೆಸಗತಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ದೇಸಾಯಿ ಧರಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆ ದೇವರಾದ ವಿಠಲನ ಒಂದು ಭವ್ಯದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ, ಹೊನ್ನ ಕಳಸದ ಬೃಹತ್ ಕಲ್ಲಿನ ಚಕ್ರಗಳು ಆ ದೇವಾಲಯದ ತೇರು ಇಡೀ ದೇಸಗತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತ ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ರಥೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ತೇರು ನೂರಾರು ಜನರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವರು ನರಬಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಕೆಳ ಜಾತಿಯ ಬಡ ದ್ಯಾವಪ್ಪ ಎಂಬುವವನ ಮಗನನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟ ನಂತರ ತೇರು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ದ್ಯಾವಪ್ಪನಿಗೆ ದೇಸಾಯಿಯಿಂದ ಕಳ್ಳಿಗುದ್ದಿ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟಿಕರೆ ಜಮೀನು ಇನಾಮಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ದ್ಯಾವಪ್ಪ ಅಥವಾ ಅವನ ವಂಶದವರು ರಥೋತ್ಸವದ ದಿನ ರಥದ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಹಣೆ ಒಡೆದುಕೊಂಡು ರಕ್ತ ತಿಲಕದ ಸೇವೆಯ ಆಚರಣೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಥೋತ್ಸವದಲ್ಲಿಯ ನಂಬಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನಾಮಿನ ಜಮೀನನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ಆ ಊರಿನ ಗೌಡ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ದೇಶಗತಿಯಂತಹ ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲಿ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸಲು ಗುಡಿ-ಗೋಪುರಗಳು, ಸಾಮೂಹಿಕ ಉತ್ಸವಾಚರಣೆಗಳನ್ನು, ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು, ಮಸೀದಿಗಳನ್ನು, ಚರ್ಚುಗಳನ್ನು

ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಇದೆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದರೋಡೆಕೋರ ವೆಂಕೋಬರಾವ ರಂಗೋಪಟವರ್ಧನ ದೇಸಾಯಿ ಆಗಿ ವಿಠಲ ದೇವರ ಗುಡಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೃಹತ್ ತೇರು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವೈಭವಿಕರಿಸುತ್ತವಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೇ ಅದನ್ನು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಂಬಿಕೆ ನರಬಲಿ ಊರಿನ ಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಡಿ ಏರುವುದು, ಕೋಂಡ ಹಾಯುವುದು, ಓಕಲಿ ಆಡುವುದು, ಕರೆಗೆ ಹಾರವಾಗುವುದು, ದೇವದಾಸಿಯರು ಸತಿಯಾಗುವುದು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಳವರ್ಗದವರೇ ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪಾಟೀಲರು ಗೋಕಾವಿ ಬಸ್‌ಸ್ಟಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಧರಮನಟ್ಟಿಯ ಸ್ವಾಮಿವಿಠಲನ ರಂಗೋಪಟವರ್ಧನ ದೇಸಾಯಿಯು ಕಟ್ಟಿರುವ ವಿಠಲ ಮಂದಿರ ಮತ್ತು ತೇರಿನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಥೆ ಗೋಂದಲಿಗ್ಯಾರ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಸಗತಿ ಹಾಳಾದರು ದೇಸಾಯಿಯವರಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ವಿಠಲ ಮಂದಿರ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ತೇರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ಗೇಣು ದಪ್ಪವಾದ ಎರಡು ಮೂರು ಆಳ ಎತ್ತರವಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಗಾಲಿಗಳು ಆ ಗಾಲಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಸುಳಿವುಗಳು ಗಾಲಿಗಳ ನಟ್ಟಿನಡುವೆ ಎರಡು ಮಳದಗಲದ ಗುಂಭ ಗುಂಭದ ನಡೂಮಧ್ಯೆ ಮಳದಗಲದ ಆರುಪಾರು ರಂದ್ರ ಆ ರಂದ್ರದೊಳಗಿಂದ ಹಾದು ಒಂದು ಮಳ ಉದ್ದ ಹೊರಗೆ ಚಾಚಿದ ಮರದ ಅಚ್ಚಿನ ಮತ್ತು ಆ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗಿಸಿದ ರಟ್ಟೇ ಗಾತ್ರದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೀಲುಗಳು ಹೀಗೆ ತೇರಿನ ವರ್ಣನೆಗಳು ಅಂದರೆ ಮಜಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಆದಿಶೇಷನೆಂಬ ಸರ್ಪವು ಮ್ಯಾಗಿನ ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನು ಹೊತ್ತೊಂಡು ನಿಂತಿರುವುದು ಎರಡಾನೆ ಮಜಲಿನ್ಯಾಗ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿಗೂ ಮುಖ ಮಾಡಿದ ಐರಾವತಗಳು ತಮ್ಮ ಸೊಂಡಿಲನ್ನು ಮೆಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ನಾಲ್ಕು ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರುವುದು. ಮೂರನೆಯ ಮಜಲಿನ್ಯಾಗ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೋರ್ಮ, ಇಲ್ಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ಹಂದಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ ನಾನಾ ನಮೂನೆಯ ಕಾಟುಕ ಜೀವಗಳು ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಮಜಲನ್ನು ಹೊತ್ತು ನಿಂತಿರುವುದು. ನಾಕನೇ ಮಜಲಿನ್ಯಾಗ ಬಿಲ್ಲು ಬಾಣಗಳು, ಬಿಲ್ಲಾಳು ಭಂಟರು ಕತ್ತಿ ಕರ್ತಾರರು, ಕಡುಗಲಿ ಬಂಟಾರು, ಭ್ಯಾಟಿಯಾಡುವ ಸಿಂಹ, ಶಾರ್ದೂಲ ಮುಖವು, ಆರನೆ ಮಜಲಿನ್ಯಾಗ ವಾನಿ ಸರಸೋತಿ, ಗೆಜ್ಜೆಕಟ್ಟಿದ ನವಲೋ, ವೇದಾದಗ್ರಂಥವು, ಮೇಲೆ ಕಳಸಾವು,

ಸಿಂಗಾರ ಪ್ರಭೇಯೈ ಸೂರ್ಯಬಿಂಬಿದ ಬಳಗ ಚಂದ್ರಾನ ಬಿಂಬ ನೆತ್ತಿಯ ತುದಿಗೆ ಸಹಸ್ರಾರದ ಕಳಸ.

ಹೀಗೆ ತೇರಿನ ವರ್ಣನೆ ಮುಂದುವರೆದು ದೇವರಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನೀಲಾಂಜನೆಯದಾಗ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸುರವಿ ಬತ್ತಿಗೆ ದೀಪದ ಕಡಕಿ ಮುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬಿಸಿ ದೀಪಗಳು ನಂದಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಭಟರು ಮನದಾಗ ಯಾಕಷ್ಟಾ ಅಪಶಕುನ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಮತ್ತೇ ದೀಪ ಹಚ್ಚಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಗಾಳಿ ಬಿಸಿ ದೀಪ ನಂದಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಭಟರು ಹಳಬನನ್ನು ಕರೆದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವರನ್ನು ಕರೆದು ತಾ ಎಂದು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವರು ಶಾಸ್ತ್ರ ನೋಡಿ ತೇರು ಎಳೆವುದು ತರವಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪಶಕುನ, ಬಲಕ್ಕೆ ಅಪಶಕುನ, ಹಿಂದೆ ಅಪಶಕುನ, ಮುಂದೆ ಅಪಶಕುನ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಬಾರಿಯವನು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವರನ್ನು ಬೈದು ದೇಸಾಯರ ವಾಡೆಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲದ ತ್ರಯೋದಶಿಯ ದಿನವೋ ತದಗೀ ಎಂಬುವ ಸಮೂಹಾರ್ತದಾಗೆ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ಎಳೆಯುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಊರಲ್ಲಿ ಡಂಗೂರ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಾ ನಂಟರನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಮುಹೂರ್ತದಂದು ತೇರು ಎಳೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ದೇಸಾಯರು ಲಿಲಾವತಿ ರಾಣಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೊಂಡು ಸ್ವಾಮಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಾನಾವಿದದ ಪೂಜೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಠಲ ದೇವರನ್ನು ತೇರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ತೇರಿಗೆ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ ಎಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆಗಲೂ ಸಹ ತೇರು ನೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ, ಆಗ ಮಂತ್ರಿ ತ್ರಿಯಂಬಕ ಭಟ್ಟನು ಡಂಣಾಯಕನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆರುನೂರು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಆರುನೂರು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಿ ಅಚ್ಚಿಗೆ ಹಗ್ಗ ಹಾಕಿ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತೇರು ನೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ದೇಸಾಯರು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವರನ್ನು ಕರೆತಂದು ಅಯ್ಯನವರು ಅಪಶಕುನದ ನುಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಯ್ಯನವನು ಕವಡೆ ಹಾಕಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆದು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ ನುಡಿಯುವುದನ್ನು ನುಡಿದೇನು ದೊರೆಯೆ ನರಮನುಷ್ಯ ನಾನು ನನಗೇನು ತಿಳಿಯದು.

ಹರ ಹರ ನನ್ನ ಮಾದೇವೈ

ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

ಹಿಂಡಿ ಹಾಕದ ಆಕಳು ಹಿಂಡೀತು ಹೆಂಗೋ

ಕಾಳು ಹಾಕದ ಕುದುರೆ ಓಡಿತು ಹೆಂಗೆ

ನರಮನುಸ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ತೇರು ನಿನ್ನಾದೋ, ನನಗೇನು ಕೊಟ್ಟಿಯೋ ಮುಂದೆ
ನಡಸಾಕೆ

ನರಮನಸನ್ನೊರತು ಮತ್ತೇನು ಬ್ಯಾಡೋ

ಅಯ್ಯನವರು ನರಮನುಷ್ಯ ಎಂದ ಕೂಡಲೇ ದೇಸಾಯಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ
ವಾಡೆದೊಳಗೆ ನಾವು ಇಬ್ಬರೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ದೇಸಗತಿಯ ಗತಿ ಹೆಂಗೋ
ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ಕಾರಬಾರಿ ದೇಸಗತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಾಕ ನಾನು ಬೇಕು ಎಂದು
ದೇಸಾಯರು ಮತ್ತು ಕಾರಬಾರಿಗಳು ಹಿಂಗೆ ನುಡಿದಾಗ ಅಂಜಿದ ದಂಣಾಯಕನು
ಹೌದು ಬರಾಬರಿ ನೀವು ಬಲಿಯಲ್ಲ ನನ್ನ ಮನಿಯಾಗನು ಯಾರು ಬಲಿಯಲ್ಲ,
ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರದವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶಾಸ್ತ್ರ ನೋಡಿ
ಕಾಟಕ ಜನರ ನರಮನುಷ್ಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಕಾಟಕರ ಜಾತಿಯ ಜನರ
ಬಲಿ ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಊರಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಟಕ ಜಾತಿಯರು
ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಊರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಊರಿನ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕೆಡುತ್ತದೆ.
ಆಗ ದೇಸಾಯಿ ಬಂದು ಕಾರಬಾರಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ದೇಸಗತಿಯ ಗತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು
ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಕಾರಬಾರಿ ದೇಸಾಯಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿ ದಂಣಾಯಕನನ್ನು
ಕರೆದು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ವಾಡೆಕ್ಕೆ ಕಾವಲುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು, ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ
ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಇಂದು ಚೌತಿ ಇಂದಿಗೆ ಐದು ದಿನದಲ್ಲೇ ರಾಮನವಮಿ ಈ
ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ತೇರ ಎಳೇಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು ಅಂತ ದೇಸಾಯರು ಹೇಳಾರು. ಅದಕ್ಕೆ
ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೆಂಬುವ ಭೇದ ಇಲ್ಲ ಸಣ್ಣವರು ದೊಡ್ಡವರು ಎಂಬ ವಯಸ್ಸಿನ
ನಿರ್ಬಂಧ ಇಲ್ಲ, ಉತ್ತಮರ ಕುಲದವರು ಮಾತ್ರ ಬ್ಯಾಡ ಅಂದರೆ ಕಾಟಕ ಕುಲದ
ಒಂದು ಇಸಮನ್ನ ಹಿಡಿದು ತೇರಿನ ಬಲಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ
ದಂಣಾಯಕನು ಬಲಿಯಾಗುವ ಮನುಷ್ಯನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ
ವಿಷಯ ದಂಣಾಯಕನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಅಂದರೆ ಪಾರವ್ವಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆಗ
ಪಾರವ್ವ ದಂಣಾಯಕನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಆಗ ಪಾರವ್ವ ಊರ ಗುಡಿಯ
ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಗೊಂಬಿ ರಾಮರ ದ್ಯಾವಯ್ಯನ ಸೂತಕದ ಗೊಂಬಿ ಆಟ
ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಂದಿಯನ್ನವರು ಇಲ್ಲದೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಒಂಬತ್ತು ಮಕ್ಕಳು
ಮತ್ತೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೊಂದು ಹೀಗೆ ದ್ಯಾವಯ್ಯನ ಬಡತನ ಕಂಡು ಈ ಎಲ್ಲಾ
ಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಆ ದಂನಾಯಕ ಅಂಬುವವ ಹೆಂಡ್ತಿ ಪಾರೋತ್ಪನ್ನ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಲೆಯ
ಹಣೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

“ಹಿರಿಯ ಮಗನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿ ತೇರಿಗೆ ನೀಡೋ.
 ಮೂಡಲ ಸೀಮೆಯ ಮೂರೆಕರೆ ಭೂಮಿ
 ಶಿವಶಿವ ಮಾದೇವೈ
 ಹಿರಿಯ ಮಗನನ್ನ ಕೊಡಲಾರೆ ತಾಯಿ
 ಕಡೆಯ ಮಗನನ್ನರ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕೊಡಬಾರೆ
 ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅರೆಕರೆ ಭೂಮೀ
 ಮಲಿಯ ಕುಡಿಯುವ ಕಂದ ಕೊಡಲಾರೆ ತಾಯಿ
 ನಡಕಿನ ಮಗನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕೊಡಬಾರೆ
 ತೆಂಬಿನ ದಿಕ್ಕಿನ್ನಾಗೆ ಎಂಟೆಕರೆ ಭೂಮೀ
 ಕೊಡೇನು ಬಿಡು ತಾಯಿ ಐದನೇಯ ಮಗನ
 ಸ್ವಾಮಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಅರುಪಣಾ”

ಹೀಗೆ ಉಪಾಯದಂತೆ ಪಾರ್ವತೆವ್ವ ಗೊಂಬಿ ದ್ಯಾವಯ್ಯನ ಮಗನನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಗಂಡ ಡಂಣಾಯಕನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗದಂಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾವಲಿರಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗೆ ದ್ಯಾವಯ್ಯನ ಐದನೆಯ ಮಗ ಚಂದ್ರನನ್ನು ತೇರಿಗೆ ಬಲಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಧರಮನಟ್ಟಿ ದೇಸಾಯರು ದ್ಯಾವಪ್ಪನಿಗೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನ್ನಾಗ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಮರು ಇರುವ ತನಕ ಮುಗಿಲಿನ್ನಾಗ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಇರುವ ತನಕ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಧರಮನಟ್ಟಿಯ ದೇಸಗತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಧರಮನಟ್ಟಿಯ ದೇಸಾಯರ ನೆಳ್ಳಿನ್ನಾಗ ವಿಠಲ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರು ದ್ಯಾವಪ್ಪನ ವಂಶಸ್ತರು ಎಲ್ಲೆ ಇರಲಿ ಅವರು ಧರಮನಟ್ಟಿಯ ವಿಠಲ ಸ್ವಾಮಿಯ ತೇರಿಗೆ ಬಂದು ಒದಗಬೇಕು ಗೊಂಬೀರಾಮರ ದ್ಯಾವಪ್ಪನ ವಂಶಸ್ತರು ಧರಮನಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚೈತ್ರ ಶುಕ್ಲ ನವಮೀ ಮೂರ್ತದಾಗ ಎಳೆಯುವಂಥ ವಿಠಲ ಸ್ವಾಮೀಯ ತೇರಿಗೆ ಬಂದು ಆ ತೇರಿನ ಗಾಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನು ಒಡೆದು ನೋಸಲಿನಿಂದ ಬಸಿಯುವಂತ ಹಸೀ ರಕ್ತವನ್ನು ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬಟ್ಟಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಧರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲೇ ಸ್ವಾಮೀಯ ರಥದ ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಮುಖ್ಯಕ್ಕೆ ತಿಲಕವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಈ ರಗತ ತಿಳಕದ ಸೇವಾ ಅನ್ನೋದು ಜಗತ್ತು ಅನ್ನೋದು ಪ್ರಳಯ ಆಗಿ ನಾಶ ಆಗೊತನಕ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಮ ಚುಕ್ಕಿ ಇರುವ ತನಕ ಅನುಚಾನವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕದೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಸುತ್ತಾನೆ ರಂಗೋಪಟವರ್ಧನ ದೇಸಾಯಿಯವರು.

ರಕ್ತ ತಿಲಕದ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ದ್ಯಾವಪ್ಪ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಂತೆ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಮೂರ್ತದ ಎರಡುದಿನ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಠ ದೇವರಿಗೆ

ಹೋಗಿ ರಕ್ತದ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಧಮನಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ನೋಸಲನ್ನು ತೇರಿನ ಗಾಲಿಗೆ ಒಡೆದು ಅದರಿಂದ ಬರುವ ರಕ್ತವನ್ನು ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ವಿಠಲ ದೇವರ ತೇರಿಗೆ ಬಲಗಡೆ ಗಾಲಿಗೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯ ಆದರೆ ರಕ್ತ ತಿಲಕ ಆದ ನಂತರ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ದ್ಯಾವಪ್ಪನನ್ನು ಮಹಾನ್ ಪುರುಷನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು ಅವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು, ದವಸಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ರಕ್ತತಿಲಕದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ದ್ಯಾವಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಗೌರವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳು ಬರಲಾರದೇ ಹೋಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಧರಮನಟ್ಟಿಯ ತೇರಿನ ರಕ್ತತಿಲಕದ ಮೇಲೆ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಹೊಂದಿ ಮುಂದೆ ದ್ಯಾವಪ್ಪ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದು, ತಾಯಿ ಊರಿನ ಗೌಡನ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಮತ್ತೆ ದ್ಯಾವಪ್ಪ ಊರಬಿಟ್ಟು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗುವುದು ನಂತರ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕಮೀಟಿಯವರು ರಕ್ತತಿಲಕದ ಸೇವಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವುದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತೇರಿನ ಸೇವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ದಿನ ವಿಠಲದೇವರ ಗುಡಿಯ ಆಭರಣಗಳು ಕಳುವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಅಪರಾಧವು ದ್ಯಾವನ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಕಥೆಯು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಈ ತೇರು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು, ತೇರು ನಿರ್ಮಾಣಾದ ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ತೇರು ಬೃಹತ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿರುವಂತಹ ಜನರ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಯಾಗಿದ್ದು ತೇರನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನರಬಲಿಯನ್ನು ತೇರು ಬೇಡುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ತೇರಿಗೆ ದ್ಯಾವಪ್ಪನ ಮಗನಾದ ಚಂದ್ರಾಮನನ್ನು ಬಲಿಕೊಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ನರಮನುಷ್ಯನ ಬಲಿಕೊಡುವುದ ನೋಡಲೆಂದು ಅಪಾರ ಜನ ನೆರೆದು ತೇರನ್ನು ಎಳೆಯುವ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತೇರು ಸಾಗಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ಡಂಣಾಯಕನು ಆರನೂರು ಅಶ್ವ ಮತ್ತು ಆರನೂರು ಎತ್ತುಗಳಿಂದ ತೇರನ್ನು ಎಳೆಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೂ ಸಹ ತೇರು ನೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತೇರಿನ ಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರನ ಪ್ರಕಾರ ದೈವತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಇರಬಹುದೇ ಎಂದು ನಂಬಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದೇ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ:

1. ತೇರು (ಕಾದಂಬರಿ), ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ, ಆನಂದಕಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಮಲ್ಲಾಡಹಳ್ಳಿ, 2003.
2. ದೇಸಗತಿ ಮಾಯಿಯ ಮುಖಗಳು, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ, ಆನಂದಕಂದ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಮಲ್ಲಾಡಹಳ್ಳಿ, 2000.